

*Пилипенко Анастасія,
студентка I курсу Навчально-
наукового інституту заочного та
дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх
справ*

Науковий керівник:

*Чеханюк Леся Володимирівна
старший викладач кафедри
конституційного права та прав
людини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук*

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

У сучасному світі, який все більше переплітається з технологіями, питання захисту прав людини набуває значної актуальності. Цифрова епоха принесла із собою не тільки неймовірні можливості розвитку, але й виклики, пов'язані з використанням інформаційних технологій у сфері прав та свобод особистості. Інтернет, штучний інтелект, аналітичні системи та інші технології надають нові можливості для захисту та порушення прав людини. У зв'язку з цим, міжнародне співтовариство відчуває потребу адаптувати та розширювати механізми захисту прав людини, враховуючи вплив цифрових технологій на наше суспільство. Питання конфіденційності, доступу до інформації, кібербезпеки та інших аспектів стають невід'ємною частиною обговорення щодо забезпечення фундаментальних прав та свобод особи в інформаційній епоху.

В першу чергу, варто зазначити, що на сьогоднішній день прийнято виділяти такі цифрові права, як: право на доступ до інформації; право на доступ до інформаційних платформ і технологій; право на захист персональних даних (особистих і біометричних); право на свободу зібрань та об'єднань онлайн; право на цифрову освіту та доступ до цифрових знань; права, пов'язані із захистом генетичної інформації; права на участь в обороті майна в цифровій сфері; право бути забутим; можливість реалізації особистих, соціальних, економічних, політичних і культурних прав на основі нових технологічних платформ. Такі традиційні і широко використовувані в усьому світі права та свободи людини регулярно трансформуються, збагачуються новими аспектами та змістом, і розділяються на ті, що пов'язані саме з процесом цифровізації [1, с. 23].

Важливе місце захисту прав людини у цифровому просторі обіймає проблема їхньої реальності. Дослідник Л. О. Васечко визначає реальність прав людини як можливість дійсної реалізації, охорони, захисту та поновлення у разі порушення прав особи, що проявляється у відповідних гарантіях [2, с.

124]. Тому наразі одним із актуальних завдань міжнародного права є визначення обсягу, механізмів застосування та забезпечення прав людини у кіберпросторі, а також гарантій захисту таких прав [3, с. 168].

У якості зовнішнього закріплення таких прав та свого роду їхнього гаранта виступають різноманітні міжнародні акти. Тут, перш за все, доречно було б звернути увагу на такий документ, як Рекомендація CM/REC (2014) 6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо Посібника з прав людини для інтернет-користувачів. У ньому викладено наявні стандарти прав людини, а також наведено механізми для їх забезпечення; у вступі акцентується на тому, що ніхто не повинен бути підданий втручанню у використанні своїх прав у онлайн-режимі; тобто посібник призначений для того, щоб ознайомити людей з їхніми правами та обов'язками як користувачів Інтернету. Ще одним надзвичайно важливим актом є Резолюція 32-ої сесії Ради ООН з прав людини під назвою «Заохочення, захист і здійснення прав людини в Інтернеті», яка була прийнята в 2016 році. В ній наголошується на тому, що всі права, як належать людині «офлайн» мають бути забезпечені також і в Інтернет-мережі [4, с. 72].

Щодо інших міжнародних документів, які покликані сприяти міжнародному захисту прав людини в цифрову епоху, тут можна також згадати Рішення Постійної ради ОБСЄ №633 «Сприяння толерантності і свободі ЗМІ в Інтернеті» 2004 року, яке закріплює важливість усесторонньої поваги права на свободу думки та свободу вираження поглядів, що фактично утверджуються за допомогою Інтернету. Також, наприклад, не варто забувати про Вашингтонську декларацію, прийняту в рамках ЮНЕСКО в 2011 р., яка теж закликає держав-членів визнавати та забезпечувати принцип свободи вираження поглядів в Інтернеті та інших інформаційних технологіях аналогічно, як і в традиційних формах медіа [3, с. 169].

Якщо ж розглядати даний процес у контексті регулювання питань, пов'язаних з правопорушеннями в Глобальній мережі, то тут провідну роль відіграє Конвенція про кіберзлочинність, яка була прийнята Радою Європи у 2001 році з метою запобігання правопорушенням в Інтернет-просторі. Зокрема, в ній визначаються різновиди порушень цифрових прав, таких як порушення конфіденційності, цілісності та доступності комп'ютерних даних і систем; кіберзлочини; правопорушення, пов'язані з вмістом; та порушення авторських та суміжних прав. Також детально розглядаються аспекти додаткової відповідальності і санкцій [5, с. 53].

Отже, на основі вищезазначеного ми можемо зробити певні висновки. По-перше, сучасна цифрова епоха визначає нові види прав, що включають у себе концепції конфіденційності, цілісності, доступності даних та систем, а також правопорушення, пов'язані з вмістом та авторськими правами. По-друге, виокремлені проблеми, які стосуються захисту цифрових прав, становлять безпосередню загрозу для прав та свобод користувачів у цифровому середовищі. У зв'язку з цим, надзвичайно важливу роль на сучасному етапі відіграють наявність і дотримання положень певних

міжнародних актів, які регулюють сферу цифрових прав. Це свідчить, зокрема, про важливість глобального підходу до захисту прав людини в цифровому просторі та необхідність співробітництва між країнами та міжнародними організаціями.

Список використаних джерел:

1. Петришин О. В., Гиляка О. С. Права людини в цифрову епоху: виклики, загрози та перспективи. Вісник Національної академії правових наук України. Том 28. № 1. 2021. С. 17-35
2. Васечко Л. О. Еволюція прав людини під впливом процесів глобалізації. Форум права. 2010. № 4. С. 121–126.
3. Яцишин М. Ю. Міжнародно-правовий захист прав людини у кіберпросторі. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. 2017. Вип. 14. С. 166-174.
4. Бабійчук В. С. Міжнародний захист прав людини у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій. Молодий вчений. 2020. № 10(1). С. 71-73.
5. Кривдіна І., Гайтан В. Проблема нормативного забезпечення захисту прав людини у мережі інтернет: міжнародний досвід та вітчизняні реалії. Філософія та гуманізм. 2020. Вип. 1. С. 51-59.

*Поліщук Поліна Сергіївна,
студентка 2 курсу, група 201 ННІ
№1, Національна академія
внутрішніх справ
Науковий керівник:
Чижов Денис Анатолійович,
доцент кафедри конституційного
права та прав людини Національна
академія внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Дана проблематика є надзвичайно важливою, оскільки вона стосується забезпечення безпеки та порушень основних прав жінок у сімейному оточенні.

Жіноче домашнє насилля є світовою проблемою, яка стосується суспільства в цілому. Кожна жінка має право жити в безпеці, захищеності та гідності, але, на жаль, домашнє насилля перешкоджає їм реалізувати ці права. Насилля може приймати різні форми, включаючи фізичне, емоційне, сексуальне та економічне. Саме ці форми насилля поступово руйнують життя жінок, їх фізичне та психологічне здоров'я і мають серйозні соціальні наслідки.

Забезпечення захисту прав жінок від домашнього насилля має стати нашим пріоритетом, оскільки це має великий потенціал покращити становище жінок і всього суспільства. Моя доповідь спрямована на дослідження причин